

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-uca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerinti vételnek fel.

I. évfolyam. 27. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Szerda, június 26.

Csak azért is „csorda“

Refleksziók egy vezércikkre.

Debreczen, jun. 25.

A munkapárt egyik kisebb sajtóorgánuma a minap felpanaszolja, hogy az ellenzéki sajtó a szenvedélyes harcok közepette nem igen veszi figyelembe a pesti művelt társalgót és kifejezéseiben sokszor több igazságot fejez ki, mint udvariaskodást. Fáj a tisztelt munkapártoló lapnak, hogy közönséges nyelven «mungócsordának» titulálják azt a többséget, mely Lukács Lászlót körül veszi és gróf Tisza Istvánnak minden politikai stíklijére hosszas éljent bög.

Nem tehetünk róla, mi már csak ilyenek vagyunk. A béketűrő, szelíd bárányra nem tudják azt mondani, hogy az fogcsikorgató, dühös farkas. Azonképpen erre a minden magyarellenes tette kapható gyűlevész népségre sem tudjuk a legjobb akarat mellett sem ráfogni, hogy az a szilárd meggyőződésű, csupa tiszta elv-emberek gyűlekezete. Ha ülyforma epithetonnal ruházzák fel őket, akkor elsősorban ők nevetnének ki bennünket.

Valóságos és a szó legmagyarabb értelmében vett csorda az, a melyik most ott tombol, fűvölt, és hejehujázik a parlamentnek nevezett cifra palotában. Csorda, még pedig mungócsorda, mert a párt, melyhez tartozandónak vallja magát: munka-, vulgo mungópárti.

Mit nevezünk csordának a szó igazi értelmében?

Az olyan gyűlekezetet, melyet vad erőszakkal, vagy az ezt szolgáló eszközökkel, az összeterező szándéknak és terveinek megfelelően terelnek egy közös akolba, pajtába vagy istállóba. A csordának nincs iránygondolata, nincs önálló cselekvési képessége. Hajlik a da ész nélkül, ahova gazdaja irányítja.

Az állatvilágban ilyen szerep és rendeltetés jutott a csordáknak.

Nincs ez másképen az emberi társadalomban sem. Sajnos, de igaz, hogy az embercsordák az állatnál még százszorosa undokább formák között terelődnek össze. Csunyább és lealázóbb ez, mert az embert ösztönénél és állapota szerint szerve-

az alkotó minden földi lénynek föléje emelte. Utálatos dolog, ha az ember, különösen, ha a kultúrember eladja magát, ha észét és akaratát alárendelve, vak eszközzé válik egy más valaki zsarnoki akaratának. Még csunyább és undorítóbb, ha ezt egy egész emberesoport teszi egyszerre és ugyanazon feisőbb akarat, hogy úgy mondjuk: nyomásának engedve.

Ilyen akaratoktól, elvtelen, céltalan egyesülés volt a mostani parlamenti többség találkozása az ugynevezett «nemzeti munkapártban». Valami nagyon magasan álló hatalom parancsolta össze ezt a politikai gyűlekezetet. Nem önzetlenül és nem éppen tükrőfényesen tisztá eszközzel. Nem tehetünk róla, de itt kénytelenek vagyunk azt az erős, de egyedül leghelyesebben kifejező meghatározást használni, hogy: piszkos eszközökkel. Pénzzel, vesztegetéssel, alkohollal, a hivatalos hatalom minden pressziójával.

Igen is, ilyen eszközökkel terelték egyfűvé a mostani munkapártot. Nincsen talán kettő sem ebben a pártban, a kit önzetlen meggyőződése hajtott volna a mandátumszerzésre. Kisebbség nagyobb panamak, apróbb-cseprőbb egyéni érdekek mozaikjából épült ki a munkapárti többség. Aki összeterelette őket, annak nem kisebb érdeke volt az, hogy ez az alkalmi összcseprítés a dinasztia bevehető legyen tartott bástyájának legyen egyik sarkköve. (Mellesleg mondván: ezt a sarkkővet a mostani politikai időkben alaposan oldalba tisztelték a parlamentáris hűségű házúrú ebei.)

Csorda az, valóságos csorda, melyet így terelnek össze. Százszorosan sorcda, mert pénzért, a magyar népvéres veritékéből kisajtolni milliókért terelték össze. Elszorvad a nemzet, elpusztul a nép, mert nincs kenye-re, nincs joga, nincs kulturája. Milliók azonban jutnak a többség összcseprélése céljaira.

Tiszteljük a meggyőződést, még ha a képtelenséggel határos is az. De nem tartjuk meggyőződésnek es elvi alapon levőnek azt az alapzást, melyen a jelenlegi parlamenti többség áll. Éppugy azokat a védelmi

eszközöket sem, melyek a kormányt körülövező pártot, mint valami dári szövetséget, védelmezik szárazon és vizen.

Az a gyűlekezet tehát, mely elvi meggyőződés helyett csak a szorongokra és pénzre támaszkodva tudja magát fenntartani: lélek nélküli gyűlekezetnek, csordának tartjuk és csak annyi köteles emberi tiszteletet írunk iránta, mint amennyire a mindenajta állati gyűlekezet iránt tartozunk.

Csorda ez, kérjük szeretettel. Valóságos állati csorda. Csak azért is: mungócsorda!

Nemo.

Utolsó hét.

Kapuzárás előtt.

Debreczen, jun. 25.

Tegnap kezdődött el a képviselőház rémuralmának utolsó hete, a hét végén, pénteken bezárulnak a képviselőház kapui, elvonulnak a katonák, rendőrök, akikre — főleg az utóbbiakra, — nagyon ráfér a pihenés és azután megkezdődik a nagy nyári szünet.

Magyarország történelme június hó 4-től bezárólag június 28-ig olyan nevezetes és olyan szegyeteljes eseményeket fog tartalmazni, melyekhez fogható eddig még nem szerepelt a történelem lapjain. Ami november 18-án történt, az ártatlan társasjátéknak és innyaskodó alkotmányosságának látszik ama brutális eseményekhez képest, melyek a képviselőházban június hó 4-ike óta történtek.

A világ csúfja lett Magyarország s ma úgy beszélnek a «magyar parlamentáriszmus»-ról, mint régebben egyszer beszéltek a galíciai választásokról. Ha parlamentáris országban — beleértve Oroszországot is, — gonyolódni akarnak a parlamentáriszmus fölött, akkor Magyarország-ra hivatkoznak. És akik ezt a helyzetet megteremtették, azt hirdetik és szervilis nízalgóik által is hirdetik, hogy ők... megmentették a magyar parlamentáriszmust.

Gróf Andrássy Gyula «Az erőszak vszélyje» című cikksorozatában kimutatja, hogy «Ma mindenki látja, hogy az u. n. «magyar parlamentáriszmus» az uralkodó akaratát érvényesülésének a legkövetesebb formája és a változgaság kizárásával — egy pártnak ad monopóliumot.»

Öfelsége titkos tanácsosa mondja ezt, aki már ismételt volt minisztere és ott nőtt fel a trón közelében. Magába szivta a lojalitás levegőjét és aki tudja, hogy szavát nemcsak lent, hanem főt is nagyon messzire meghallják. Amikor gróf Andrássy Gyula mondja, hogy a magyar parlamentáriszmus semmi más, mint az uralkodó akarata érvényesülésének legkövetesebb formája, akkor feltétlenül elhisszük neki. De akkor azt mondjuk, hogy az ilyen parlamentáriszmusra nincs is szükség.

Azonban nemcsak gróf Andrássy Gyula hatalmas cikkéből tudjuk meg, hogy a magyar parlamentáriszmus hegyedül és kizárólag csak azt teheti, mit az uralkodó parancsol, hanem a tények is ezt bizonyítják.

1905. január 26-án a választásoknál az ellenzék győzött. A megkérdezett «nemzet» óriási többséget adott a függetlenségi pártnak. — Erre az történt, hogy a nemzet szavát egyáltalában nem vették figyelembe. Tisza István akkori minisztereink közel hat hónapig kiselb-séggel kormányzott. Aztán jött báró Fejerváry Géza, aki Fabricius ezredessel feloszlattatta a képviselőházat, melyben a függetlenségi párt volt többségben. Így respektálták oda-fenn a nemzet szavát, a nemzet döntését.

A darabont-korszak után, midőn a koalíció kénytelen volt nagyobb alkotmányjogi sérelmek elkerülése végett kompromisszum alapján a kormányzásra vállalkozni, egyetlen lépést sem tudott tenni, programjának egyetlen pontját sem tudta megvalósítani és mikor gazdasági eredményeket akart elérni, azt mondták, hogy majd katonai téren fognak engedelményeket adni és mikor ezt kérték, azt mondták, hogy miért nem kérték gazdasági engedelményeket. — Valóságos komédia volt, amit a koalícióval áztek, azzal a céllal, hogy lejárassák, ami sikerült is.

Mind e tények azt bizonyítják, hogy nálunk csak egy akarat érvényesülhet: az uralkodó akarata és úgy van, amint Andrássy mondja, hogy a magyar parlamentáriszmus az uralkodó akarata érvényesülésének a legkövetesebb formája.

De eddig még, — amennyire annyira — igyekeztek megtartani legalább a külső formákat. A Lukács-Tisza társaságnak kellett jönnie, hogy meg a külső formák utolsó rozslánya is eltűnjék. Ma tisztán a szorongók, a katonaság, és a rendőrség vették át az uralmat és törvényt nyújtottak be, hogy a renitens képviselők mandátumát elko-bozzák.

Június 28-án bezárják a képviselőház kapuit és ha ősszel újból megnyitják, akkor jón a nagy le-számolás.

Az ügyvédek szava.

A debreczeni ügyvédi kamara tiltakozása.

Debreczen, jun. 25.

A debreczeni ügyvédi kamara is felemeli tiltakozó szavát a kormány jogtiprása ellen. Az ügyvédi kamara rendkívüli közgyűlése vasárnap, június 30-án délelőtt fog lefolyni az ügyvédi kamara tanácstermében. — Nagy feladatot teljesítenek a debreczeni ügyvédek, amikor felemelik tiltakozó szavukat a parlamenti jogszérelmek ellen. Hiszen az ügyvédeknek első sorban is kötelességük a törvényes jogrend épentartása felett őrködni. A példa szemeik előtt lebeghet a debreczeni ügyvédeknek: a budapesti ügyvédi kamara is állást foglalt a politikai jogszérelmek tárgyában.

Politikai nézetnyilvánítástól, pártok és pártpolitikai akciók támogatásától tartózkodnia kellett ennek, — a törvényes hatáskörhöz kötött testületnek. A kamara határozata tehát csupán a jogi érdekeknek védelmére szorítkozhatik és éppen e miatt válik jelentőssé ebben a ma már — sajnos — nem politizáló, de jogokat támadó és jogokat védő közéleti küzdelemben.

Az ügyvédi karnak az a feladata, hogy a jog uralmát szolgálja, a jogi rendnek épségét védelmezze és a jogszolgáltatás szilárdságának, a törvény tekintélyének érdekében ügyeljen arra, hogy a jogszabályok az életnek minden terén érvényesüljenek.

A főnálló jogszabályoknak megsértése alkalmas arra, hogy megindítsa sokaknak lelkében az érvényes jogtétel, az állami törvények tekintélyébe vetett bizalmat.

Ennek pedig nem szabad megtörténnie.

A törvényes rendet, a jogszolgáltatásnak erkölcsi hatalmát ettől a veszélyes eshetőségtől meg kell védeni.

Az ügyvédi kamarának nem csupán hivatásszerű kötelessége, de törvényes joga, törvényes feladata is, hogy a jogszolgáltatás terén mutatkozó hiányok orvosálásával foglalkozzék. Az ügyvédi karnak nem szabad tehát hallgatnia, mikor azt látja, hogy a jogszolgáltatás rendjét, a jog tekintélyét veszély fenyegeti. És szava ilyenkor éppen amiatt lesz súlyos, épen azért lesz hatályos és komoly, hogy nem szegődik pártoknak szolgálatába és hogy elválasztja a jogot a politikától.

A kormánynek és királynak két legfőbb érdeke, a trón és az ország főnállásának két legfőbb biztosítéka, — külső ellenséggel szemben a honvédelem, — és minden veszélyhelyzetben a törvény tekintélye és hatalma. Még a honvédelem is a törvény parancsából meríti erősségének nagy részét.

Aki tehát igazán szolgálja akarja a király és az ország érdekét, annak ma elsősorban azt kell akarnia, hogy a törvényes rend, hogy a jognak uralma helyreálljon és hogy a törvénynek tekintélye, hogy a jogszabályok épségébe és ennek folytán a jogszolgáltatásnak pártatlan szilárdságába való bizalom meg ne inogjon.

A törvényes rendnek nagy, államfentartó érdekéhez képest, — a pártpolitika muló szempontjainak még a pártember szemében is háttérbe kell szorulniok. A jogászvilágnak, a törvényesség örök elsősorban kell felemelnie szavát akkor, amikor az államnak ezt az alapvető erősségét veszély környékezi. A politikusoknak, különösen pedig azoknak, akiket tehetségük, egyéni sulyuk vezéri helyre állított, akik a politika működését az ország sorsát irányítják, — az igazi államférfiaknak meg kell hallaniok a tusakodás lármáján keresztül ezt az intő szót.

A magyar közélet újabb éveinek történetében sok bajnak, sok bomlásnak képét találjuk. De mégis bizunk benne, hogy a törvényesség védelmében elhangzott komoly érveket és figyelmeztetéseket meghallják és megértik azok, akik állásuknál és a kezükben levő hatalomnál fogva ma még segíthetnek az ország helyzetén.

A királynak és az országnak, az állam tekintélyének és a társadalom szabadságának érdeke egyaránt azt kívánja, hogy megvédjük a törvényes rend épségét és kellő időben, teljes erővel akadályozzuk meg mind azt, ami a törvény és a jog uralma iránti bizalmat megingathatná.

A Csokonai Kör és a sajtó.

Debreczen, jun. 25.

A Csokonai-Kör napokban napvilágot látott «Jelentéséből» vesszük ki a következő érdekes részt:

A Csokonai-Kört a maga több águ működésében, már csak a tagokkal való folytonos érintkezés fenntartásában állandóan segítette a helybeli sajtó, amely készséggel nyitotta meg hasábjait a kör hivatalos és felhivatalos közleményeinek és mely örömmel vett tudomást a Csokonai-Köré letének minden fontosabb mozanatáról. Hogy néha egy-egy — csipkedő szó is esett a Csokonai-Köről, azon, mint a nyilvánosság előtt működő egyesület nincs mit csodilkoznunk, legföljebb azt olvashatjuk ki belőle, hogy a Csokonai-Kört is utólrta a forma szerinti, a hivatalos irodalmi társaságok közös sorsa, hogy ellene is, mint az Akadémia, a Kisfaludy- és Petőfi-tár-

saságok ellen gyakran intéznek támadásokat a hírlapírók, hogy kapuját folyton döngetik a sajtó fiatal óriásai, egyszer, hogy erejüket mutogassák, másszor, mert elunták a kívülállást.

Komolyabb panaszunk van a fővárosi újságokra, amelyek közül még irodalmi pályázatainkat is csak kettő-három szokta közölni, a legtöbb pedig kitörölte hasábjairól az irodalom, vagy legalább a vidéki irodalom rovatát. — E szeretetlenséget nemcsak a politikai lapoknál tapasztaljuk, hanem a szépirodalmi folyóiratoknál, úgy, hogy ilyenkor mindig feltámad bennünk a rvégi óhajlás egy debreczeni tudományos és irodalmi folyóirat után, mely nemcsak odaadással, hanem iméltó módon is szolgálná a Csokonai-Kört és vele együtt a vidéki irodalom érdekeit. — Természetesen e feladatot nem teljesítheti a mult év folyamán megindult «Debreczeni Szemle», bárha szívesen elismerjük, hogy ez a heti lap mindig rendelkezésére volt a Csokonai-Kör minden ügyének és készséggel ajánljuk a Csokonai-Kör mindent agjának erkölcsi és anyagi támogatásába.

Pusztító orkán Arad-Hegyalján.

Oda van a szállótermés.

Arad, jun. 25.

Az eső és szélvihar óriási károkat okozott Arad környékén, különösen a hegyaljai községekben. A felhőszakadás és a jégeső tegdelután félháromtól három óráig tartott, óriási villámlás és mennydörgés közepette. Alig lett vége az orkánnak, délután négy órakor új vihar keletkezett, amely hat óráig szinte elképzelhetetlen pusztítást vitt véghez. Az említett községekben még éjjel is zuhogott az eső, amelytől a hegyi patakok folyókká dagadva, elpusztítanak mindent, ami utjokat állja.

Gyoronon, Aradköviben és Világoson a telefonpóznákat is kidöntötte a vihar. Gyoronon a szállók egyrésze tönkrement, a hegyekről lezuhanó esővíz mázsás termésköveket hengergetett le és az utakat eltorlaszolta, a lefutó víz pedig a borospincéket megtöltötte. Délután hat órakor indult el a hegyaljai motoros utolsó vonata Gyoronról Mária-Radna felé, de csak Barackhig tudott jutni, mert ott a hidat elso-dorta az ár.

Opáloson a megdagadt patak el-tötte a község alacsonyabban levő részeit. Kidöntötték a kerítéseket és az utcán való közlekedést lehetlenné tették.

Barackán szintén ijesztő rombolást produkált az orkán. A lakosság rémülten hagyta el lakásait és a közeli kőbányákban, gépházakban keresett menedéket.

A lakosság elkeseredve, szomorun látja egész évi munkájának tönkremenését. A mostani vihar ugyanis a szállókat semmivé tette.

Senki fia.

Csecsemő az Emlékkertben.

Debreczen, jun. 25.

Tegnap éjjel a rendőrség központi ügyeletén egy siró-rivó pályás poronty járt kézről-kézre és egy kis időre derűtséget lopott be a szigorú és komor rendőrségi falak közé. Egy rendőr hozta be a pályás babát az Egyház-térről. Ugyanis a Nagytemplom előtt posztoló rendőr tegnap éjszaka úgy háromnegyed 10 órájában éles csecsemőírásra lett figyelmes. A hang irányában kutatva, a kollégium előtti Emlék-kert egyik bokrának tövében a közrend és közcsend éber őre ráakadt a sivities forrására. Egy pályás baba feküdt a földön és sivakoló hangja már-már rekedtségbe fult.

A rendőr a porontyot bevitte a központra és hivatalos jelentés kapcsán átadta a központi ügyeletes rendőrtisztviselőnek. A rendőrség mindenekelőtt megállapították, hogy a talált csecsemő körülbelül másfél hónapos lehet és hogy fiugyermek. Egy előre az állami gyermekmenhelyen helyezték el, addig is, míg a rendőrségnek sikerül felkutatni az anyját.

Rablótámadás

az éjszakában.

Megiamadott részeg ember.

Debreczen, jun. 25.

Debreczen utcáin mostanában napirenden vannak az éjjeli rablótámadások. Ugy látszik, egy kész rendszerrel és megállapított tervekkel dolgozó rablóbanda intézi ezeket a gyakori utonállásokat. Rendszerint ittas emberekre vetik magukat az éjszaka rablólovagjai, mert ittas emberrel könnyű elbánni.

Füredi János majoros tegnap éjjel fél 11 óra tájban ittas fővel haladt a Busi-utcán. Egyszerre két napszamos kinezésű ember ugrott eléje és se szó, se beszéd: a támadók egyike farkon ragadta, a másik ezalatt kivette kezéből aznap vásárolt egy pár új csizmáját és új kabátját. A támadók ezután a megrémült embert botlalt többször fejbe sújtották és elmenekültek. Füredi János nem tud szeméyleírást adni a támadókról, mert sötét volt és a meglepetéstől nem volt ideje feleszmélni.

Eszter

miatt öngyilkos lett egy szerelmes fiatalember.

Debreczen, jun. 25.

Szél Ferencz 24 éves szolgálma kora reggel a Péterfia-utcán forgópisztolyal kétszer magára lőtt. Az egyik golyó a jobb mellébe furdott és súlyos sérülést okozott. A mentők az életuntat a kórházba szállították, ahol a rendőrség részéről kihallgatták. A magával meghasonlott fiatal ember Nagy Sándor cukrász Péterfia-utca 46. szám alatti üzletében volt alkalmazva és az öngyilkosságot itt követte el. Ugyancsak ebben a házban szolgál egy Eszter nevű cselédleány, akibe szerelmes volt Szél Ferencz. A leány azonban hideg maradt és nem akarta viszonzni a legény szerelmét. Ez busította el annyira Szél Ferenczet, hogy fegyvert fogott maga ellen. Így mondta el ezt a kórházi ágyon a súlyosan sérült öngyilkos.

Főherceg

mint iparos növendék

Budapest, jun. 25.

A napokban jelent meg az Országos m. kir. iparművészeti iskola értesítője, amelyben a vendégnövendékek névsorában érdekes névvel találkozunk. A zománcozók között betűsoros rendben (Gombássy Anna és Mózer József nevei között) van beiktatva József Ferenc főherceg neve aki a lefolyt évben, amikor az érettségire készült, buzgó növendéke volt az iparművészeti iskolának is. A zománcozást tanulta s nem közönséges talentumának fényes tanujelét adta azokkal a művészi munkálatokkal, amelyek a vizsgakérdésekre készített.

Debreczeni krónika.

(A svindli - 16. szlet.)

Az elmúlt héten egy debreczeni iskola növendékei társas utazást rendeztek egy közeli városba. Miután a kirándulók vagy százhuszan voltak, ezért az igazgató két szállodában is rendelt sürgőnyileg szobákat a tanulóknak.

Az egyik szállodában rendben is volt a dolog, a másik szállónál azonban nem fogadta senki a kirándulókat.

— Hol vannak a szobák? — kérdezte a portástól az igazgató, akit roppant meglepett, hogy senki sem fogadta a növendékeit.

— Micsoda szobákat keres az ur?

— Hát amelyiket sürgőnyileg foglaltam le.

A portás gunyosan nevetett:

— Ja, maga az? Ugy? Hogy hol vannak a szobák? Hát vegye kérem tudomásul, hogy mi nem ugrottunk be! Ismerjük már az ilyen tésztákat! A konkurrens, az felül, de mi, amikor meghalottuk, hogy a másik is kapott sürgőnyt, mindjárt tudtuk, hogy — svindliről van szó!

A Hungáriában találkozik két fiatalember. Miről beszélnek? A pénztelenségről. És megállapítják, hogy a pénztelenség részben a drágaság, részben a sok kiadás okozza.

— Például mit fizet ön a mosónéjának? — kérdezte hirtelen az egyik.

— Oh, az nem sok — felelte a másik.

— Nem sok?! Magának az nem sok, amit egy mosónéknak kell fizetni.

— Nem. Mert tudja, az én mosóném darabszám számít, de minden alkalommal annyit veszít el a fehérneműből, hogy ha fizetésre kerül, egész jutányosan jövök ki.

Kik akarnak postatisztek lenni?

Posta- és távirda növendékek felvétele

A posta-távirda és távbeszélő kezelési szolgálatban való kiképzés céljából a m. kir. posta-távirda és távbeszélő hivatalokhoz növendékek vétetnek fel. Növendékké felvételért azon magyar honos ifjak pályázhatnak, kik a magyar nyelvet szóban és írásban bírják; továbbá a középiskola 4. vagy ezzel egyenrangú más iskola osztályát hazai tanintézetben sikerrel végezték, 14 évesnél nem fiatalabbak és 16 évesnél nem idősebbek.

Ezen feltételeken kívül a pályázók községi erkölcsi bizonyítvánnyal a feddhetetlen magaviseletüket, közhasznosági orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges, a posta-távirda és távbeszélő szolgálatra testileg alkalmas voltukat is igazolni tartoznak. A felvételért ivenként egy koronás bélyeggel ellátott és a fent elősorolt feltételeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvénnyel 1912. évi július hó 15-ig lehet folyamodni.

A kérvény az illető posta- és távirdaigazgatóságához címezve, azon posta- és távirdahivatalnál megújlandó be, ahová folyamodó növendékké felvételét óhajtja. A folyamodványokra a szülőknek, illetve árváknál a gyámnak beleegyező nyilatkozata is nyvezetendő. A kivett növendékek kötelesek a szolgálatot az értesítés kézhez vétele után legkésőbb 1912. évi szeptember hó 1-én megkezdeni. A növendékek 18 éves korukig gyakorlati kiképzés alatt állanak, 18 éves koruk betöltése után a posta- és távirdaigazgatóság székhelyén vizsgára bocsáttatnak.

Mi az oka

a nagyváradai csufos vereségnek?

Debreczen, jun. 25.

Ami előre látható volt, amire mindenki bizton számított, állandóan hangoztatott, de elhinni még sem mert: a debreczeniek veresége, bekövetkezett. Az, hogy Nagyvárad sportpolitikája helyesebb uton halad, mindenki által tudott tény s éppen ezért merték állítani a debreczeni sportpessimisták, akik azonban a legjobban ismerték a két város viszonyait, Debreczen lemaradását. Hogy miben rejlik Nagyvárad helyes irányu politikája, egyszerű a magyarázat. Addig, míg nem nevel magának játékosokat, vidékről és a fővárosból szed össze a győzelem biztosítására embereket, kiforrott classis footballistákat, akik — habár vidéken éppen azért, mert elsőrendű emberekkel gondoskodik, nem következhettek be, — ha a győzelmet nem is biztosítják, de ki semmiesetre sem kapnak. És nem nehéz így csapatot szervezni. Egyszerűen leigazolnak egy pár játékost s el van intézve. Érdekes, hogy hogyan vált lehetővé az éppen a debreczeniek jóvoltából, hogy a váradiai Debreczen elleni csapatot állíthassanak össze.

Mikor Pásztor Bertalan, a NAC. főtitkára megpendítette a két város közötti mérkőzés eszméjét, a debreczeni egyesületek mindenike külön-külön gyűlést tartott s elhatározta, hogy a terv megvalósításában részt fog venni. Az egyesületek közül a DKASE. jegyzőkönyvbe foglalta azt a határozatát, mely szerint a válogatott mérkőzésbe csak abban az esetben megy bele, ha kimondatik az az elv, hogy csakis bajnoki játéka benevezett csapatok bajnoki mérkőzések lejátszására jogosult játékosai-ból lehet a csapatot összeállítani. Ezt tudomására hozta a többi egyesületeknek is, akik hozzájárultak. Elkövetkezett a nap, hogy ez ügyben döntsenek s a nagy eseményhez asz sziszteálni átjött Pásztor is. Mikor a játékosok korlátozási pontjára került a sor, Pásztor összezsápta a kezét. «De uraim, hiszen ilyen feltételek mellett a nagyváradiai nem játszhatnak, de meg nincs is benne semmi ráció!» kiáltással indítványozta, hogy ezt a pontot változtassák meg. A DKASE. kiküldötti hivatalozza arra, hogy nekik erre jegyzőkönyvi határozatuk van s ettől el nem térhetnek, a megváltoztatást el-lenezték is, de a többi egyesületek kiküldötti, engedve Pásztor határozott nébeszélő képességének, megváltoztatták e pontot, leszavazták a DKASE. kiküldöttit s lehetővé tették a váradiai győzelmét. A DTE. nek eljárását még érteftem. Más egye-sület indítványozta, ergo nem mehet bele. De miért nem ment bele a DMTE? Ezt ma sem tudom megmagyarázni.

Ilyen előzmények után jött össze a debreczeni válogató bizottság a csapat összeállítására céljából. Abban a hiszembben, hogy Várad szintén saját játékosait fogja harcba küldeni, de meg azért is, mert nem állt más-ként tenni módjában, debreczeni fiuk-ból akarta a csapatot összehozni. No s itt kezdődtek az igazi tor salkodások. Foglaltak is isó pillanatok, nem

tudták még a válogató bíróság tagjai sem, hogy kik lesznek benne a csapatban. Egy, a saját clubjának érdekeitől elvakult elnök vezetésével lefolyt állandó veszekedések színhelye volt a válogató gyűlés s határozathozatal helyett minden gyűlés azzal oszlott szét, hogy az eszme ellen a saját egyesületében mindenki harcot indít. Aztán újra összejöttek és újra veszekedtek. De erre még vissza térünk. A lényeg az, hogy az össze-állított csapat a várad mérkőzésen jétszott együtt először, azért, mert mert nem akarta a DTE. megengedni, hogy legalább a kiszemelt 22 játékos játszhassék a pályáján s megtörtén-hessék, hogy legalább véletlenül egy-más mellé kerüljenek a játékosok. Nem akarta pedig megengedni azért, mert idegen klubokból is voltak kö-zöttük emberek. Ó, nemcsak ennyi az egész! Meg fogjuk világítani minden mozzanatát az ügynek, hadd lássa a közönség, kik az okai a vereségnek. (L. a.)

Kevés a tanoncz.

Az „uri“ szellem.

Debreczen, jun. 25.

A kézmű és kisiparban, de a gyár-
ipar számos ágában is, nem kevésbé a detail kereskedelemben évről-évre jobban érezhető tanonchiány, vala-mint a meglévő tanoncanyag ala-csony értelmi és erkölcsi színvonala.

A tanonchiány nemcsak abban je-lentkezi, hogy a tanoncinálat nem tudja kielégíteni a eresletet, hanem abban is, hogy a kinfalozó anyag igen alacsony értelmi és erkölcsi szin-vonalon áll. A tanoncanyag az al-sóbb néposztályok gyermeceinek a sorából kerül ki, ahol a szülők ko-rán, már 10—12 éves korban ke-nyérkeresetre szorítják a gyermeket. Ezért kimaradnak az iskolából, mi-előtt az elemi ismereteket elsajáti-tanák: az utcára kerülnek, vagy oly foglalkozásokhoz, ahol a gyermek-munkás aránylag jól keres, de ahol semmi szakértelmet nem szerezven, felnőtt korában csak proletárrá, — napszámossá lehet. A jobb társa-dalmi osztályok, a helytelen társa-dalmi közszellem miatt idegenked-nek a gyakorlati ipari és kereske-delmi pályáktól, s mindenki a la-teiner és a hivatalnoki pályára tö-dül s hivatalnok nyomorban tengeti életét. Pedig a mostani drágaság-gal szemben a kereskedő- és ipa-rososztályok nagyobb ellenálló ké-pességét anusítottak, mint a fixfi-zetéses osztályok. Ezt a félszeg — «uri» szellemet terjeszti a közép-iskola is, melynek egészségtelen ta-nítási szelleme egyenesen ledegra-dálja az ipari és kereskedelmi fog-lalkozásokat.

A tanonchiány okéul tekthetőik a tanoncokkal üzött visszaélés, a ta-noncok elhanyagolt társadalmi — helyzete, a munkaadók elzárkozott-sága, a segédek ellenséges indulata, valamint a tanonciskolák elavult — szervezete.

Lódíjazás a Hortobágyon.

Debreczen, jun. 25.

Nagy napja volt tegnap a Hortobágyon és a debreczeni lótenyésztő gazda-közönségnek. A debreczeni gazdasági egyesület tegnap tartotta meg a hortobágyi lódíjazást, amely természetesen lókiállításal volt kapcsolatban. A lódíjazás rendkívül nagy érdeklődés mellett folyt le. Színes, eleven kép tárult a szemlélő elé. De fel is kereste egy nagy csomó érdeklődő a hortobágyi lódíjazást.

A díjazást reggel nyolc órakor nyitotta meg Rickl Antal, a gazdasági egyesület elnöke. Azután megalakult a jury, melynek tagjai lettek: dr. Magoss György tiszti főgyógyász, Rickl Antal, Hufilész Kázmér, Moharas István, Csóka Sámuel, Udvarhelyi Géza, Csáky János, Polgári Bálint, Szentesi János, Rácz Lajos, Dvorzsák hadnagy, Kertész Imre, Axmann Gyula, Király József, Péterty tanító, Csapó István és Schurgott gazdasági felügyelő.

Első sorban az első csoportba beosztott anyalovaknak a díjazása történt meg, amelyek csikóval bírnak. Ezeknek tulajdonosai között négy díj osztott ki a következőképen: az első díjat, tíz drb. tizkoronás arany, (arany oklevél), nyerte Király József; második díj: 6 drb. 10 koronás arany, (ezüst oklevél), nyerte ifj. Jóna János; harmadik díj 5 drb. tizkoronás arany, (bronz oklevél) nyerte Balogh Péter; negyedik díj 3 drb. tizkoronás arany, nyerte Balogh István.

Azután a második csoportban jelzett három éves csikó-lovak gazdái díjaztak és pedig: tíz drb. tizkoronás arany, nyerte Balogh Sándor; második díj: nyolc drb. tizkoronás arany, nyerte Balogh József; harmadik díj: négy drb. tizkoronás arany, nyerte Csizsár Ferencz; negyedik díj: négy darab tizkoronás arany, nyerte Zöld László. A díjaknak azonban csak fele osztott ki, a másik fele pedig csak majd akkor fog kiadni, ha a nyertes gazdák a most kitüntetett csikókat jövőre, mint anyalovakat, bemutatják.

Harmadik csoportban a két éves csikók díjaztak és pedig: első hat drb. tizkoronás arany, egyesületi díj és arany oklevél, nyerte Debreczen sz. kir. város csikóállománya; második díj: 5 drb. tizkoronás arany, lovaregyleti díj és ezüst oklevél, nyerte Zöld László; harmadik díj két drb. tizkoronás arany, egyesületi díj, nyerte Balogh István.

A negyedik csoportba volt osztva az egy-éves mentsikóknak a kiállítása a Steinfeld Schampion-díjjal, 20 drb. tizkoronás aranyai, erre azonban pályázó nem akadt.

A kiránduló közönség délben 12 órakor ebédre gyűlt össze a hortobágyi csárda udvarán felállított sátorban. Az ebéd a legjobb hangulatban folyt le. Felkészítőket mondtak: Rickl Antal, Csapó István, Rácz Lajos, Szentesi János. A kiránduló társaság a délutáni vonattal indult haza Debreczenbe.

HIREK.

Sodoma orgiái

Folynak most a politikai perditák világában. Örült tivornyáik, tobzódásaik nem ismernek határt. Szuronnyokkal őriztetik orgiáik tanyáját. Szuronyokkal vétetik körül magukat, most még megvédi őket az erőszak. Erőszak az erőszakot. De jól vigyázzanak! Nehogy valahogy megszűnjék a szuronyok uralma, nehogy a mungóbbbséget szétszórja a nemzeti akarat, mert akkor igazán csunya világ várhat rájuk! Justh Gyula állni fogja a szavát és állni fogja egész Magyarország. A tisztogatás, amit a koalíció végzett a darabontok között, csak gyenge mutatvány szám volt ahhoz képest, ami az erőszak bukása után következik. Ez természetes is. Ők a végső csapást, a kegyelemdíjést akarták megadni az országnak, tehát ha jön a megtorlás, nem számíthatnak kiméletre. Az önfentartási ösztön parancsolja, hogy egyszer és mindenkorra megszabaduljon a magyar politika a professzionátus hazáruktól.

Most pedig, amíg a perditák tovább folytatják orgiáikat, amíg nem kapunk biztosítékot arra nézve, hogy a sárba tiport alkotmányos életet helyreállítják, addig az ellenzéki képviselők csak sippal, trombitával és Tisza és Lukács legazemberezésével fognak tárgyalni. Ez fog ez tartani a nyári szünetig, aztán ősszel is, ajesztendeig, tavaszig, mindaddig, míg a hóheruralomnak vége szakad. Ha nem tetszik ez a taktika, tessék feloszlani a Házat, hadd itéljen a nemzet. Ha olyan bátor az a Tisza, ha olyan okoz az a Lukács, bízzák a nemzet itéletére cselekedeteiket.

Nem, ezt nem fogják tenni. Ha már el kell pusztulni, gondolják, inkább később, mint korán. Pedig hiába reménykednek a későbbben. Minden számitásuk, amely odairányul, hogy a hatalmukat megmentsék, vagy legalább magukat: hiábavaló. Nincs, és nem lehet kegyelem az ő számukra s minél későbbben virrad fel az itélet napja, annál emlékezetesebb lesz az itélet.

A vasárnapi munkaszünet. — A rendőrség vasárnap is folytatta a vasárnapi munkaszünet betartása fölött gyakorolt ellenőrzést és ez alkalommal csupán egy esetben vett fel kihágási feljelentést.

Meglopott szakácsnő. Hortváth Zsuzsanna Piac-utca 16. szám alatti lakó szakácsnő nyitva hagyott lakájából ismeretlen tolvaj 24 korona 44 fillér készpénzt és több darab levélbélyeget ellopott.

Rablókat keresnek Debreczenben. A nagybecskereki rendőrségtől megkeresés érkezett a debreczeni rendőrséghez, hogy ott a hó 23-án és azelőtt több ízben nagyobb szabásu rablások történtek és ezek tettesei országosan nyomoztatnak. — Ilyen értelemben a debreczeni rendőrség is metette az ingyézkedéseket a maga körében.

Debreczeni bor Bulgáriában. — A folyó évi július 1-én életbe lépő új kereskedelmi szerződés értelmében a kedvezményes vám, amelyet eddig Franciaország élvezett, a magyar és osztrák származásu borokra is kiterjesztetett, amiért is megvan a lehetősége annak, hogy magyar borok Bulgáriában kivihetők legyenek. A kereskedelmi szerződés értelmében Debreczenből is bevihetők oda borok. A piac iránt érdeklődő terelők és borkivitelci cégek megtudhatják a m. kir. kereskedelmi muzeumban azoknak a rustsuki cégeknek a címét, amely borimporttal foglalkoznak.

Kirándulás. A Debreczeni Nyomdász Sport Club 1912. évi június hó 29-én, szombaton, azaz Péter Pálnapján a Bánk-erdőségre gyalog túrával egybekötött családias jellegű kirándulást rendez. Vendégek szívesen láttatnak. A kirándulás programja a következő: Taiókozás reggel háromnegyed 5 órakor, a dohánygyári hid váróterménél. Indulás: 5 órakor gyalog. Gyaloglás 2 és fél óra. Nők és gyermekek az ottani Lukács-csárdára vendégülse által díjtalanul rendelkezésünkre bocsátott szekeren jönnek ki, ugyancsak 5 órai indulással. Reggelizés 8 óra után az erdőben felállított sátorban. Ezután sportjátékok: futás, távugrás, birkózás és football. Ebéd: fél 1 órakor, mely áll: lebbencs-leves és bárány tokányból, tanyai módon elkészítve. Ebéd ára: 1 kor. 40 fillér. Ebéd után társasjátékok és zene. Visszaindulás este 8 órakor a nagycserei állomásról, este 10 órakor induló vonathoz. Gyaloglás 1 óra. Nők és gyermekek ide is kocsin jönnek. Utiköltség 30 fillérbe kerül. Kérjük minden résztvevő a fent megjelölt helyen és időben pontosan megjelenni.

Hol őrizték Kovács Gyulát? A Herczel-szanatóriumban fekvő Kovács Gyula védője, dr. Polónyi Dezső tudvalevően beadványban arra kérte a büntető törvényszék véd-tanácsát, hogy a perrendtartás 153. szakasza alapján őriztesse Kovács Gyulát a lakásán és ne szállítsa be a rabkórházba. A vádtanács a beadvány dolgában véleményadásra felhívja az ügyészséget és a vizsgálóbíró, addig felfüggesztette a határozathozatalt. Ugy az ügyészség, — mint a vizsgálóbíró megszerkesztette a véleményét. Az ügyészség ellenzi a kérelem teljesítését, amire szerinte nincs is precedens, a vizsgálóbíró pedig annak a nézetének ad kifejezést, hogy a 153. szakaszra való hivatkozással a lakásán lehet esetleg a saját költségén őriztetni a terheltet, a Herczel-szanatórium azonban nem lakása Kovács Gyulának és így szerinte nem alkalmazható a 153. szakasz. A vádtanács kiadja a két véleményt a referens bírónak s legközelebb márdöntés várható.

Apagyilkosság. Id. Papp Sándor kőrösladányi jómódu gazdaember egy társaságban lefordta a fiát könyngelműségéért. Ifj. Papp Sándor emiatt a hazatérés után felelősségre vonta az apját, izgatott szóváltás közben ifj. Papp Sándor egyszerre csak felkapta a szobában levő ballát és azzal többször úgy fejbe vágta atyját, hogy az rövedsen meghalt. Az apagyilkost letartóztatták.

Szerelmi dráma. Örtilos községben Focs János legény hosszabb idő óta szerelmes volt Glogác Mária, a leány szülei mit sem akart tudni a legényről. Tegnapelőtt a legény ismét elment a leány szüleihez, hogy adják neki a leányt, mert ha nem adják neki feleségül, nem jó vége lesz a dolognak. A szülők elutasították, mire a szerelmesek elhatározták, hogy együtt meghalnak. A szerelmesek kimentek az erdőbe és a legény előbb a leányt szíven lötte és azután maga ellen fordította a fegyvert. A leány rögtön meghalt, a legény sebei halálosak.

A Nemzeti Kévéházban egy jól szervezett női zenekar Takács Tusi primásné vezetése alatt ma és minden este hangversenyt tart. Szíves pártfogást kér: Rosner A., kávész. kalmából.

Fényképezeti készülékek műkedvelők részére. Ajánljuk mindenki-nek, aki a fényképezést, ezt az elsőrangú, szép sportot megakarják tanulni, hogy úgy fényképező gépet, mint hozzávajo cikkeket az 1854. év óta fennálló elősmert, régi, jónévű A. Moll. cs. és kir. udvari szállító cégtől, Wien, I. Tuhauben 9., szerezzék be és kérje e cégnek illusztrált árjegyzékét, melyet készséggel megküldenek mindenkinek.

Véres családi dráma.

Fővárosi tudósítónk jelentése.

Budapest, jun. 25.

Bécsből táviratozzák: Pontini Fri-gyes ismert nevű festő és rajzoló tegnapelőtt tért vissza hosszabb utjáról Bécsbe s a pályaudvarról egyenesen a lakására hajtatott, hol ifju szép felesége várta. A házaspár azután a lakásból a férj műtermébe ment, — melyből egy boudoirnek berendezett kis szoba nyílik.

Tegnap délelőtt a lakásban maradt szobaleány figyelmessé tette a portást, hogy urai csodálatosképp az egész éjjelt házon kívül töltötték s még mindig nem jöttek haza. Pár perccel később lelepszakadva érkezett a házba Schachmerneré, Pontini anyosa, a kinek a posta-levelet hozott, melyben leánya kérte, hogy siesszen hozzájuk, mert férje nagyon rosszul van. Rövid tanácskozás után felörték a műterem ajtaját s abból nyíló kis szobában holtan találták a fiatal párt. Az asszony a pamlagon rékúdt átlótt mellett, míg a férj mellette a földön, ugyancsak holtan.

Mellettük egy revolver hevert. A tragikus vég okát senki sem tudja. Pontini a fiatal festőgárda egyik legtehetségesebb tagja volt, ujabban minden kiállításán szépen szerepelt, s a múlt évben a király jelentékeny összegért vásárolta meg a schönbrunn-park egy részletét ábrázoló képét.

A bécsi repülő-verseny.

Uj világrekordok.

Fővárosi tudósítónk jelentése.

Budapest, jun. 25.

Gyönyörű időben zajlott le — a mint bécsi tudósítások jelentik — a nemzetközi repülőverseny az asperni mezőségen.

Rengeteg nézőközönsége volt az aviatikai mérkőzésnek; a szakértők becslése szerint százezernél nagyobb embertömeg. A verseny védnöki tisztét Lipót Szalvátor herceg vállalta el és a versenyt ötelsége huszezer koronás díjjal támogatta.

Világrekordot teremtett a versenyen Blaschke főhadnagy, ez a magyarországi születésű osztrák aviatikus, aki a berlin-bécsi repülőversenyen is oly szép eredményeket ért el. A főhadnagy százhusz lőeres motorral szállt föl, a gépe teljesen olyan, aminővel Umlauff kapitány tavaly Pestre jött. Utast is vitt magával egy főhadnagytársa személyében, s egy hetvenkilós súlyú homokzsákokat s ily túlsúlyjal mégis világrekordot tudott elérni az asperni mezőn, — 3500 méter magasságra szállt föl. Megemlítendő, hogy Blaschke a versenyeken magyar nevet használ: — a pilótaneve Csákay.

A versenyen sajnálatos balesetek is történtek. Mindjárt a repülés elején Stanger Rudolf osztrák aviatikus Etrich-monoplánjával lezuhant, de nem sebesült meg, készüléke azonban összetört. 4 órájában Leonce Ehrmann francia pilóta zuhant le Borel-monoplánjával 20 méter magasságból és súlyosan megsebesült, a gép teljesen használhatatlenné vált. Kevéssel később szintén 20 méter magasságból Villy de Roi belga pilóta zuhant le ugyancsak Borel-géppel. Az aviatikus lábszarát törte és arcán is megsebesült. Készüléke összezúzódott.

A vendéglő bajai

Egy aktuális kérdés.

Debreczen, jun. 25.

Kevés téren van annyi panasz nálunk, mint az étkezés ellen. Leptenyomon halljuk szidni a vendéglőket s elátkozott annak a szegény garzon embernek, vagy saját lakasából kivert szalmaövegének az elele, kit balsorsa vendéglői kosztra utalt. Az ételek minőségét, az étlapok izléstelen, régi módi és minden vendéglőben egyforma, sablonos összeállítása unottá és kellemetlenné teszi a vendéglőben való tartózkodást. És amellett végtelen kevés az olyan vendéglők száma, ahol igazán jól lehet étkezni. Az az indokolatlan drágaság, az árak rémületes felszökkelése, mely az utolsó tíz évben 100—150 százalékkal drágította az ételmest, nemlélekkel drágította a kapzsiségára, de a nagy közönség éhletlenségére is visszavezethető. Mindennapos dolog, hogy régi, rendes törzsvendégek az ételeknek egy napról más napra való felemelését szövé sem teszik és epp

ugy elfoglalják másnap is rendes, megszokott helyeiket, mintha mi sem történt volna. A felszolgálás ellen is sok a panasz. Míg a kávéházak pincerei ugyszólván kifogástalanul teljesítik kötelességeiket — addig az éttermi pincérek valósággal fellázítják a közönséget. Végeredményében pedig a kávéházi pincér 4—6 fillér, az éttermi pincér 20—40 fillér borralalót kap. Hogy miért, azt csak a vendéglőkre járó közönség tudná megmondani.

A vendéglőben való kellemetlen tartózkodás már az asztal elfoglalásával kezdődik. Önkéntelenül kitöröljük a szalvétával tányérunkat, a kést, villát és kanalat, mert előre is feltételezzük, hogy piszkosak. Ugyanez otthon, vagy privát helyen eszünkbe sem jut, nem azért, mert ezzel a ház asszonyát sértenők meg, de azért, mert önkéntelenül is feltételezzük, — hogy a tisztaságra kellő gondot fordítottak. Az étlap unalmas végigbongészése valóságos tortúra és ha azt a merészséget követjük el, hogy a pincért kérdezzük meg, hogy «mit ajánl», biztos, hogy a legrosszabbat, ellenben a legdrágábbat kapjuk. Ha meg társaságban étkezünk, szinte lehetetlen, de úgy van, hogy a vendégek egy része szégyell olcsó ételt választani és a borjupörkölt helyett rántott csirkét, vagy libát hozat, — hogy halálra mérgeledjék azért a két-három csontért, amit elébe tesznek.

A mostani rendszer teljesen türehtelen és annak, aki látta és tapasztalta a külföldi étkezések finomságát és előkelőségét, egyszerűen visszataszító, úgy, hogy igazán nem csodálom, hogy egy-egy agglegény a végső kétségbeesésében a legutolsó lépésre is elszánja magát és — megházasodik.

A trónörökös szerelme.

Fővárosi tudósítónk jelentése.

Budapest, jun. 25.

Bukarestből jelentik, hogy «Egy herceg szerelmi regénye» címen az itteni «Diminieaca» mai száma a következőket közli:

Boris bolgár trónörökös mindjárt nagykorúsítása után bevallotta atyjának, hogy szerelmes Erzsébet hercegnőbe, a román trónörökös pár legidősebb leányába, és ha őt nem veheti feleségül, soha sem fog megnősülni.

Ferdinánd király ezután Eleonóra királyné útján, aki meleg barátságban van Erzsébet román királynéval, megtudta, hogy a trónörökös pár szívesen látná Boris trónörökösét kérőül, de Károly király politikai okokból ellenzi ezt a frigvet.

Mikor a bolgár király legutóbb Bécsben volt, a meleg fogadtatás felbátorította, és arra kérte Ferenc József királyt, hogy járjon közbe a házasság létrejötté érdekében Károly királynéval.

A vendéglő Ferenc József király szívesen meg is ígérte és ennek az intervenciónak köszönhetően Boris trónörökös, hogy Károly király többé nem ellenzi az eljegyzést, a mely már legközelebb meglesz Bukarestben.

Vakok öröme.

London, jun. 25.

Ugy hangzik, mint valami idejémult áprilisi tréta, ámde betűről-betűre igaz, hogy az ember láthat a fülével is. Ezt a hihetetlen dolgot az «Optopheus» nevű készülék segítségével lehet elérni. A feltalálója E. E. Fournier d' Albe birminghami mérnök és a találmányát a londoni műszerkiállításán mutatta be.

A csodálatos szerszám lehetővé teszi, hogy a vakok képesek megkülönböztetni a fűlükkel a fényt és az árnyékokat és némi gyakorlat után a nagyobb tárgyakat is. A találmánynak a kéncsoport egyik elemének, a szelénnek ismert tulajdonsága az alapja, amely szerint az elektromos világítás különböző erejével szemben különböző erejű ellentállást tanusít. Az ellenállásnak ezt a változását szellemes módon telefonszerű készülékre viszik át, ez pedig a vakok fülének a világosság különböző erőit, mint különböző erejű hangokat adja tudomására.

A király — inkognitóban.

Pöstyén, jun. 25.

A pöstyéni Thermia Palace-szállót, melynek eleganciája világhíró angolok tanúsága szerint a nilusi Cataract Hotel kevély előkelőségével vetekedik, most a mesebeli várkastélyhoz hasonlítanám, melynek egyetlen misztikus apartamentjába tilos a belépés... A rejtelmes termék titkát négy nap óta uton-utfélen soggossák Pöstyénben. A kíváncsiaknak, akik az elzárt lakosztály titkát kémlelik, fagyos nyugalommal válaszol az igazgató, titkár, portás:

— Nem tudunk semmit... Nincs itt király, uraim... Egy magyar gróf érkezett a minap Murány várából, magyar mágnás és földbirtokos. «Graf von Murány», ezt írta a vendégek könyvébe, így szólítja a kísérete.

Alig egy hete két szákszava, bizalomkeltő gentleman jelent meg a pöstyéni Páva-szigeten, a Thermia Palace-szálló titkári hivatalában.

— Lakást kérünk! — mondták a hajlongó portásnak.

— Egy szobát? — kérdezte a fő pincér.

— Nem szobát, lakosztályt. Az első emeleten.

A főpincér jelentést tett a titkárnak, a titkár az igazgatónak, aki hercegi apartamentumokat nyitott ki az előkelő vendégek tiszteletére.

A két gentleman csakhamar megállapodott a titkárral. Tízennégy szobát béreltek ki négy heti tartózkodásra, fejedelmeknek, hercegi kíséretnek való termeket.

— És kié lesz a lakás? — kérdezte bucsuzás közben az igazgató.

— Murány grófé! — szölt a fiatalabb gentleman.

— A bolgár király ő fenségéé? — Az idősebb ur összeráncolta homlokát:

— Murány grófé, tessék megérteni. És semmi király, semmi hivatalos fogadtatás! Ő fensége nem akarja, hogy molesztálják, ő fensége nem óhajt privilégiumokat Semmi szertartás — semmi ceremónia! Ő fenségének ez a kívánsága, erre tessék kitanítani a személyzetet. És most utóljára ejtettem ki azt a szót, hogy ő fensége. Holnapután megérkezik Murány gróf Murány várából; egyszerű tárdövendég és senki más.

Az amerikai elnökválasztás

Taft győzelme.

Fővárosi tudósítónk jelentése.

Budapest, jun. 25.

Londonból jelentik: A hatalmas köztársasági párt ketté szakadt, — ez a legújabb, még pedig, úgy látszik, nagy fordulatot jelentő fázisa az elnökválasztási mozgalomnak.

Tegnap éjjel történt meg ez a nagy szakadás, miután a többség konventje érvényeseknek nyilvánította az összes kifogásolt mandátumokat s így eltűnt minden remény arra, hogy Rooseveltet jelöljék.

Tényleg a többség ötszázhatvanegy szavazattal Taftot jelölte.

Roosevelt hívei tartózkodtak a szavazástól s a szavazás után mintegy ötfélszázán kivonultak a Coliseum-ból, ahol a konvent egybe gyűlt.

Ez a kivonulás roppantul lehűtötte a Taft táborának kedvét, mert most már biztosra vették, hogy Rooseveltek új pártot alakítanak s Rooseveltet okvetlenül jelöltetni fog.

Mivel pedig novemberig még nagy idő van az agitációra, könnyen meglehet, hogy a választásokból Rooseveltet kerül ki győztesként.

Olasz-török háború.

Fővárosi tudósítónk jelentése.

Budapest, jun. 25.

Ha csakugyan mérkőzni akarnak az olaszok, alkalmuk lesz rá nemcsak a kisázsiai török szárazföldön. Szmirna közelében. Fölteve, hogy csakugyan partra akarnak szállni e török kikötőnél, mint régóta hirdetik. Akkor is nagy előnyük lesz, hogy flottájuk védelme alatt fognak harcolhatni, de végre számottevő rendszer török szárazföldi csapatokkal kerülnek szembe. Szmirnai táviratszerint a török kormány eddig már kilencven ezer főnyi sereget vont össze Szmirna körül. A szmirnai hadműveletet, ha lesz belőle valami, késztetlennél megelőzi Chiosz és Mitilene szigetek megszállása, mely, úgy látszik, a legközelebbi jövő eseménye lesz.

A porta és a nagyhatalmak.

A lapok szerint a porta nagykövetségei útján kijelentette a hatalmaknak, hogy reméli, hogy a szigetlengeri szigetek lakossága nevében hozzájuk intézett memorandumot figyelmen kívül hagyják. A porta Athénben is tett lépéseket, mert a memorandumot néhány görög alattvaló készítette elő. A görög kormány biztosította a portát, hogy ilyen tüntetéseken nem vesz részt.

Hír szerint a porta azt az értesítést kapta, hogy a nagyhatalmak az Archipelagus szigeteinek lakossága nevében elebük terjesztett memorandumot semmisnek tekintik. Anglia, Franciaország és Oroszország más részről mérlegelés tárgyává tették a számosziak panaszát amiatt, hogy szigeteikön török csapatok tartózkodnak.

A felelős szerkesztő távollétében
A szerkesztésért felelős Voltb György.

Uti és vászon
Costümök

mérsékelt árakban
legújabb modellek után
legrövidebb idő alatt készülnek

Bosznay J. és Társa

női divat termében.

Szliács aczélfürdő
Felső-Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdus vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra. Idény május hó 15-től szeptember hó 30-ig. Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerincz és idegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Mint fürdőorvos Dr. NADOSSY ISTVÁN hív. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapestén át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust, utazás valamint lakás árkedvezményről az elő- és utóidényben stb. az Fürdőigazgatóság, Szliács (Zólyom-megye).

FÉLIX-gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely

Nagyvárad mellett.

Egész éven át nyitva!

Európa leggazdagabb kénes hévíz-forrása, víz-hőfoka 49 C. 17 millió liter napi mennyiség.

CSUZ, KÖSZVÉNY, ISCHIÁS, IZZADMÁNYOK S NŐI BETEGSÉGEK ELLEN.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait. Tükör-kád, iszap-mór és szénsavas-fürdők, 250 kényelmes lakosztoba, társalgó-, zongora- és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasérnaponként katona zene, teniszpálya, gondozott sétautak, 400 holdas park és fenyveserdő-16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta. Posta, távirda, interurban telefon.

Curtaxa és zenedij nincs.

Prospektust küld az
IGAZGATÓSÁG.

Szent Radegund Grác mellett

Gyógyhely és vizgyógyintézet.

Pompás fekvés, 750—1500 méternyire a tenger fölött. Pazar fenyves erdők, számtalan sétahelyek, nagyszerű forrásvíz, enyhe klíma pormentes levegő. Pavilon rendszer. Tudományos vizgyógy, masszáz villamos terápia, szénsavas fürdők, diétikus gyógymódok és berendezett nyári lakások. Mérsékelt árak. A fürdő és ivóvíz erősen rádium tartalma. Prospektus ingyen. Dr. Ruprich, az intézet vezetője.

Nemzetközi Nonstop Automobilverseny.

Szükségtelen volt bizonyítani, melyik volt a kocsik közül első vagy utolsó, mert a meg-
előzés ideje az elindulás idejéhez igazodott és korábbi érkezés még büntetőpontot is vont maga után,

sem is rekord fehé, ha egy kocsi az utat hibapont nélkül teszi meg,

hiszen 8 vagy 9 más kocsi ugyanazt teljesítette.

Az oroszlanrészt ezen az uton a

PUCH-kocsik vették ki.

kocsi a startnál.

6 kocsi a célnál.

4 kocsi ezek közül az 1300 kilométer hosszú utat percnyi pontossággal teszi meg minden hibapont és a legcsekélyebb defekt nélkül. Egy kocsi (Werlin igazgatóé) az egyetlen, mely a 4 etappot anélkül tette meg, hogy a motortakarót kinyitották volna.

Több nem volt elérhető!

Puch János r.-t. Budapest, Erzsébet-körut 48. (Igazgató Werlin.)

Lerakatok: Wien, Graz, Prag, Triest, London.

∴ HIDVÉGER ANTAL ∴ Foglalkozik
 bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám. **az összes bankügyletekkel**

VILLANY

Csillárok a legegyszerűbbtől a legszebb kivitelig jutányosan beszerezhetők
 Továbbá mindenféle felszerelési cikkek, valódi
 Dr. JUST WOLFRAMÉGÓK
 16-50 gyertyafényig Kor. 1.50

Földvárinál

Debreczeni Első Elektrotechnikai Gyar és Villamos Műszaki Felszerelési Vállalat. Piacz-utcai barak.

Telefon 168. Gyar Széchenyi-u. 55. Telefon 816.

Tanuló felvétetik.

Ludeser János

női, pipere csipke és rövidáru üzlete (Varosház épület)

Szalag, csipke, kezttyű, ritikül, arcfátyon harisnya és

párisi ujdonságokban

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári időnyre.
 Egy szelvény 1 szelvény 7 kor.
 3.10 m. hosszú 1 szelvény 10 kor.
 teljes férfiruhához 1 szelvény 15 kor.
 (kabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 17 kor.
 elegendő, csak 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt lehetne szatyorruhához 20.- K-ért, szilintny felöltőszövetet, turistalódat, szilintny-kamagart stb. gyári áron kívül megkapható és szolid cég mindenütt ismert postafővári raktár

Siegel-Imhof Brüm.

Minták ingyen és bérmentve.
 Az előnyök, a melveket a magányos évek, ha szövetkészítőtől közvetlen Siegel-Imhof szöveti piacra rendel meg, igen kedvező árak a gyári, legelőször árak. Örökös vállalkozás. Szilintny, legelőször árak. Örökös vállalkozás. Szilintny, legelőször árak. Örökös vállalkozás. Szilintny, legelőször árak. Örökös vállalkozás.

SALVATOR

GUMMI SARKÁK
 VILÁG CZIKK
 UTÓLÉRHEFETLEN
 TARTÓSSÁGU!

Mindenütt kapható.

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII/8.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZOT kevesebb agond,
 II-SZOT kevesebb munka,
 III-SZOT kevesebb munkabér!

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított BORDÓI KEVERÉK kész állapotban!
 Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Bármily hármat-nál permetezhet vele! Semmi ártéké nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Gyárjuk az eddig dr. Aschegbrandt szabadalmát képzett BÉKEENPORT és BORDÓI PORT is. Kérjen ingyen és bérmentve leírást FORHIN gyártói BUDAPEST VI. Váci-út 93.

Miért

Ne fogadjunk el Má-à-ást!!!

csak Óriás

FEDÁK

Cipőcrém-et?

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegnás tőle a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert

a legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz 30 fillér-ért

ebben a drága világban az egyedüli olcsóság

Minden szó egyszeri beiktatása **5 fillér.** Vastagabb betűivel **10 (tíz) fillér**

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. - Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kériük.

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

OLCSO és jó órák, ékszer legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Adám órák és ékszerésznél Debrecen, Hunyadi utca 12. Ugyanott orajavitások legolcsóbban eszközölhetnek.

EGY KÜLÖNBEJÁR TU butorozott utcai szoba villanyvilágítással kiadó Darabos-utca 7.

PORTÁLT veszek, 6-8 méter szélességet, jót. Piac-utca 15., irodában.

ÉRTESITEM a n. é. közönséget, hogy a Piac utcán a Muraköziházban lévő Korona-bazárt árverésen megveitem és a mai naptól kezdve kiárulom Kaiser Salamon Telefon 685.

OLLA és mindenféle gummi különlegességek óriási választékban Schön Sándornál, Piac-utca 14., Csapó-utca sarok, a Bika-szállóval szemben.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horovitz Zsigmond papíruüzletében, Piac-C apó-utca sarkán.

LUCERNA friss vágású, ölerként 8 fillérével kapható Birtó Pálnál miképesi országúti mellett az erdőgazdaságban.

BUTOROKAT könyvberendezéseket raklárán tart Balint József-asztalos (Csapó) Berec-utca.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vaszon, asztalterítő, -szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és fanel karkörök, férfi és női felöltők, kész férfi, fu öltönyre vagy tükör, lép és butor, a mai naptól fogva egy olcsón lesz el dya, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon, Telefon 685.

Vízvezeték, Gyenes Antal, Csapó-u. 6. Telefon 15

MOLL-FÉLE Seidlitz-Por.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmákosabb GYOMOR- és ALTESTY-BÁNTALMAK, gyomorhív, rögzült SZÉKREKEDÉS, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, a jeles házi-szernek ottzidek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SOSZ-BORSZÁSZÁS

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sószorszás nevzetesen, mint a fájdalom-csillapító bedörzsöléshez készvény, esz és a meg hűlés egyéb következményei-vel legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona. Moll-féle gyermek-szappan.

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9

Legújabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökörös gondopésért és spólsára egy gyermeknek, mint telenőnek számára. Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyével van ellátva. Fő-székfűdés.

GRAND HOTEL SANREMO

NAGY SZÁLLODA BUDAPEST, VII., Dohány-u. 40. (Nyár-utca sarok.)

Szolid családi szálloda. Teljes kényelemmel berendezve. Tiszta, világos szobák 3-60 koronától. Lift, légfűtés, ábrézati óra, hideg-meleg víz minden szobában.

A Debreczeni Butorkészítő asztalosok árucarnok szövete

mint az országos központi hitelszövetkezet tagja. Telefon 129. Hunyadi-utca 17-18. szám.

Felhívja a tisztelt butorvásárló közönség figyelmét dusan felszerelt árucarnokára, hol Debrecen első műszialosainak és kárpitosainak termékei a legméréskeltebb szabott árban áll a nagyérdemű közönség (rendelkezése, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivétel. Megtekintés minden vételkényszer nélkül! Tervek, költségvetések, rajzok díjtalan. A rendelt avagy raktárból megvett butorokért a legmesszebbmenő garanciát vállalja, hitelkepes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

Előpatak

gyógyfürdő

nagymennyiségű rádiumot tartalmazó víz. Természetes szénavas (neuhelmi) fürdő.

kiváló jó eredményt használható a gyomor-, vesze-, nyag- és a méh hurutos bántalmait, máj- és lépajánál, köszvény és orvosi, altesti pangásoknál, valamint bármely az időséggel alapján fejlődő betegségeknek. A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerint ivása, összeköve a megfelelő és ill feltárlható kisegítő gyógyszerközökkel (meleg és hidegfürdők, természetes szénavas (neuhelmi) fürdők, vízgyógyintézet kezelés, masszázás, svédorna diétikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel.

Fürdőidény május 15-től szeptember 15-ig. Vasuti állomás Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan allandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő-és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zenedíjnak fele fizetendő, lakások 50% al és ellátás is sokkal olcsóbb. Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyszerköz háznál is használható és üdítő kellemes ital, úszán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend, itthon és a külföldön évenként egymillió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely: Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben. prospektust kívánára ingyen küld az igazgatóság.

Hygienikus újdonságok

és halkólyag óvszer-különlegességekben

II. Valódi francia és amerikai gyárt. many, eredeti csomagolásban

Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos!

„Fatime” I. és II. méretség, Ára tucatonként 6 és 8 K. „Semiramis” I. és II. min. Ára tucatonként 10 és 12 K. Bron új és modern technika szerint készült óvszer különlegességek, az összes eddigi gyártmányokat felülmúlják. Kaphatók kizárólag az alanti cégnél.

UJ! „AUTO VAGINAL SPRAY” UJ!

a legmodernebb és legkényelmesebb női óvszerkülönlegesség. - Ára 15 korona. Szétküldés titoktartás mellett.

Kéven ingyen és bemenetve 3000-nál több ábrával ellátott legújabb képos ábragyűjtemény

RELETTI J. orvos-sobeszedi udasz- és gummi árak gyára

Budapest, IV., Koronaheroog-utca 17. Alapítva 1876. Telefon 13-76.

Előnyök!

Teljes Elegáns

Berson

gummi-sarkok BERSONMŰVEK BUDAPEST.

Nyomtatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában Debreczen, Darabos-utca 7. Typograph szedőgépen szedve.